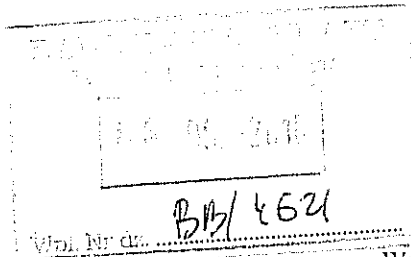

RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

BMP-0724-8-1/10/AR

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 3.09.2010.
nr 4624 podpis Baranowski

Warszawa, dnia 01.09.2010 roku

J. Kuciński A. Oberwiesler
SEKRETARIAT
Wojew. Sprac. Senackich
Wpłynęło dn. 06.09.10
nr 6625 podpis [signature]

Pan
Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

MONOWYKONAWCZOŚĆ

W nawiązaniu do pisma z dnia 8 lipca 2010 roku (sygn. BPS/DSK-043-2847/10) przekazującego oświadczenie złożone przez Senatora RP Pana Grzegorza Wojciechowskiego na 58. posiedzeniu Senatu RP w dniu 2 lipca 2010 roku, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie pragnę zauważyć, że zgodnie z art. 126 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (t. j.: Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), zwanej dalej „u.g.n.”, w przypadku siły wyższej lub nagłej potrzeby zapobieżenia powstaniu znacznej szkody, starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, może udzielić, w drodze decyzji, zezwolenia na czasowe zajęcie nieruchomości na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy. Decyzji tej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności (art. 126 ust. 2 u.g.n.). Przepis ten wprowadza, poza art. 124 u.g.n., możliwość ograniczenia przez właściwy organ sposobu korzystania z nieruchomości.

Analizując znaczenie takich pojęć jak „siła wyższa” lub „nagła potrzeba” (art. 126 ust. 1 u.g.n.) należy zauważyć, że w obu wypadkach ustawodawca zakłada zaistnienie takich stanów, które nakazują natychmiastowe działanie w celu niedopuszczenia do powstania szkody. Tak więc podstawą wydania decyzji w takich sprawach muszą być takie informacje, które wskazują na potrzebę wyjątkowo szybkiego działania (tak: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 lutego 2009 r. sygn. akt I OSK 301/08).

Odnosząc się do poruszanych przez Pana Senatora kwestii dotyczących egzekucji decyzji wydanej przez organ administracji publicznej należy odwołać się do przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t. j.: Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”. Celem postępowania egzekucyjnego jest doprowadzenie do wykonania egzekwowanego obowiązku przez zobowiązanego, a tym samym urzeczywistnienie normy prawa materialnego.

Stosownie do art. 2 § 1 pkt 10 ustawy egzekucyjnej podlegają obowiązki o charakterze niepieniężnym pozostające we właściwości organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego lub przekazane do egzekucji administracyjnej na podstawie przepisu szczególnego. Egzekucję administracyjną stosuje się do obowiązków określonych w art. 2 ustawy, gdy wynikają one z decyzji lub postanowień właściwych organów, albo - w zakresie administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego - bezpośrednio z

przepisu prawa. chyba że przepis szczególny zastrzega dla tych obowiązków tryb egzekucji sądowej (art. 3 § 1 ustawy).

W świetle art. 5 § 1 pkt 1 ustawy uprawnionym do żądania wykonania w drodze egzekucji administracyjnej obowiązków określonych w art. 2 ustawy jest - co do zasady - w odniesieniu do obowiązków wynikających z decyzji lub postanowień organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego - właściwy do orzekania organ I instancji. Przy tym wskazać należy, że jak stanowi art. 1a pkt 13 ustawy, przez „wierzyciela” rozumie się podmiot uprawniony do żądania wykonania obowiązku lub jego zabezpieczenia w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym. W myśl zasady wyrażonej w art. 6 § 1 ustawy w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych.

Egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, chyba że przepisy szczególne inaczej stanowią. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia (art. 15 § 1 ustawy). Organ egzekucyjny wszczyna egzekucję administracyjną na wniosek wierzyciela i na podstawie wystawionego przez niego tytułu wykonawczego (art. 26 § 1 ustawy). Podkreślić przy tym należy, że obowiązek wierzyciela w postaci wystawienia tytułu wykonawczego i skierowania wniosku o wszczęcie postępowania jest niezależny od faktu pełnienia przez niego roli organu egzekucyjnego.

Organem egzekucyjnym (tj. organem uprawnionym do stosowania w całości lub w części określonych w ustawie środków służących doprowadzeniu do wykonania przez zobowiązanych ich obowiązków o charakterze pieniężnym lub obowiązków o charakterze niepieniężnym oraz zabezpieczania wykonania tych obowiązków – art. 1a ust. 7 ustawy) w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym jest:

- 1) wojewoda;
- 2) właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zadań własnych, zadań zleconych i zadań z zakresu administracji rządowej oraz obowiązków wynikających z decyzji i postanowień z zakresu administracji publicznej wydawanych przez samorządowe jednostki organizacyjne;
- 3) kierownik wojewódzkiej służby, inspekcji lub straży w odniesieniu do obowiązków wynikających z wydawanych w imieniu własnym lub wojewody decyzji i postanowień;
- 4) kierownik powiatowej służby, inspekcji lub straży w odniesieniu do obowiązków wynikających z wydawanych w zakresie swojej właściwości decyzji i postanowień (art. 20 § 1 ustawy).

Ponadto w przypadkach określonych szczególnymi przepisami jako organ egzekucyjny w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym działa każdy organ Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu lub Straży Granicznej, organ Państwowej Inspekcji Pracy wydający decyzję w pierwszej instancji, organ straży pożarnej kierujący akcją ratowniczą, a także inne organy powołane do ochrony spokoju, bezpieczeństwa, porządku, zdrowia publicznego lub mienia społecznego (art. 20 § 2 ustawy). W przypadku zaś egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym, wynikających z decyzji z zakresu administracji rządowej wydanych przez przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne, spółdzielnie, a także przez stowarzyszenia, organizacje zawodowe i samorządowe oraz inne organizacje społeczne organem egzekucyjnym jest wojewoda (art. 20 § 3 ustawy).

Wskazać w tym miejscu należy, że przepis art. 23 § 1 ustawy normuje problematykę nadzoru nad organem egzekucyjnym prowadzącym postępowanie. I tak nadzór nad egzekucją administracyjną sprawują organy wyższego stopnia w stosunku do organów właściwych do wykonywania tej egzekucji.

Zauważyć zatem należy, że organem wydającym decyzję, w oparciu o art. 126 § 1 u.g.n. jest starosta wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, zaś zgodnie z art. 9a u.g.n. organem wyższego stopnia w sprawach określonych w ustawie, rozstrzyganych w drodze decyzji przez starostę wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej, jest wojewoda. Przepis art. 9a u.g.n. jest przepisem szczególnym, w stosunku do art. 17 pkt 1 k.p.a. (stanowiącym, iż organami wyższego stopnia w stosunku do organów jednostek samorządu terytorialnego są samorządowe kolegia odwoławcze) i daje tym samym wojewodom status "*organu wyższego stopnia*" w stosunku do starostów wydających decyzje w sprawach, o których mowa w art. 9a u.g.n. Uznanie wojewody jako organu wyższego stopnia oznacza zatem jego umocowanie zarówno do rozpatrywania środków odwoławczych od rozstrzygnięć wydanych przez nadzorowane organy egzekucyjne, ale także sprawowanie przewidzianej prawem kontroli przestrzegania w toku czynności egzekucyjnych przepisów ustawy przez wierzycieli i nadzorowane organy egzekucyjne (art. 23 § 4 ustawy).

Prezentując powyższy stan prawny dodać należy, iż trudno jednoznacznie wskazać czy z decyzji wydanej w przedmiocie czasowego zajęcia nieruchomości, przywołanej w oświadczeniu Pana Senatora, wynika jakikolwiek obowiązek, jaka jest ewentualnie jego treść oraz kto jest jego adresatem.

Niezależnie od powyższego pragnę zauważyć, że z brzmienia art. 3 ust. 1 u.g.n. wynika, iż właściwym w sprawach gospodarki nieruchomościami, regulowanych przepisami ustawy, jest minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej. Powołana wyżej norma prawa materialnego ustanawia zatem *expressis verbis* właściwość rzeczową Ministra Infrastruktury w sprawach dotyczących gospodarki nieruchomościami, w tym także w sprawach wywłaszczania nieruchomości. Powyższe znajduje potwierdzenie w art. 9a ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o *działach administracji rządowej* (t. j.: Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.), zgodnie z którym sprawy z zakresu gospodarki nieruchomościami, jeżeli odrębne ustawy nie stanowią inaczej, należą do działu budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa. Działem budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa kieruje Minister Infrastruktury – na mocy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w *sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury* (Dz. U. Nr 216, poz. 1594).

Z powodzeniem

MINISTER
SPRAW WNEKTRANNYCH I ADMINISTRACJI
z up. Tomasz SIEMONIAK
Sekretarz Stanu

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów